

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
PLENUL

HOTĂRÂRE nr. 898

din 25 Septembrie 2008

Sub nr. 988/IJ/712/SIJ/472/SIP/2008, Inspecția judiciară a înaintat Plenului Consiliului Superior al Magistraturii verificările efectuate de Inspecția judiciară, cu privire la cererea de apărare a reputației profesionale, independenței și imparțialității formulate de domnul judecător ADRIAN TONI NEACȘU, președintele Tribunalului Vrancea, care, în baza art. 75 alin.2 din Legea nr.303/2004, privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și cele ale art.30 alin.1 din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a solicitat să se pronunțe o hotărâre prin care să se răspundă aspectelor invocate în sesizare, raportat la afirmațiile din cuprinsul cererii de strămutare formulată de Direcția Națională Anticorupție în cauza înregistrată sub nr. 6811/231/2006 pe rolul Tribunalului Vrancea pentru soluționarea recursului, precum și la susținerile orale ale procurorului de ședință, la termenul din data de 18.03.2008, în dosarul nr. 798/1/2008 al Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția Penală, aspecte care au fost reluate în mod distorsionat de către presă, cu consecința afectării independenței sale profesionale.

De asemenea, domnul judecător Adrian Toni Neacșu, în calitate de președinte al Tribunalului Vrancea, a solicitat să se constate încălcarea gravă a independenței

Tribunalului Vrancea și Judecătoriei Focșani, ca instanțe din sistemul puterii judecătorești, precum și afectarea imparțialității tuturor judecătorilor care funcționează în cadrul acestora.

Pe de altă parte, Uniunea Națională a Judecătorilor din România a solicitat Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, conform art. 30 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii republicată, cu modificările și completările ulterioare, să apere independența și imparțialitatea Judecătoriei Focșani și a Tribunalului Vrancea, ca autorități judecătorești constituționale, dar și a independenței și imparțialității judecătorilor de la aceste instanțe, potrivit art.126 din Constituția României, întrucât aceste prerogative au fost lezate prin declarațiile inculpatului Oprișan Marian, ulterior admiterii cererii de strămutare înaintată de Direcția Națională Anticorupție - structura centrală, în cauza nr. 6811/231/2006, înregistrată pe rolul Tribunalului Vrancea.

Analizând conținutul cererilor, prin raportare la verificările efectuate de Inspekția judiciară, Plenul reține următoarele:

Solicitățile președintelui Tribunalului Vrancea, dar și cele ale Uniunii Naționale a Judecătorilor din România, astfel cum au fost prezentate, vizează atât cuprinsul cererii de strămutare formulată de Direcția Națională Anticorupție în cauza Tribunalului Vrancea, înregistrată sub nr.6811/231/2006, cerere susținută de reprezentantul Ministerului Public în ședința de judecată din data de 18.03.2008, în dosarul nr. 798/1/2008 al Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția Penală, cât și modalitatea în care aceste afirmații au fost prezentate de presă, respectiv, faptul că procurorul de ședință ar fi precizat că: „judecarea cauzei nu se bucură de echidistanță din partea magistraților vrânceni, iar continuarea sa ar duce la o soluție nelegală și netemeinică, întrucât mai mulți magistrați vrânceni au primit locuințe de serviciu și prin A.N.L. de la președintele C.J. Vrancea”. (România Liberă, 20 martie 2008).

În mod concret, susținerile procurorilor au fost preluate de presă, astfel:

„DNA a mai făcut ieri, referire la existența unei scrisori anonime prin care unii magistrați focșăneni ar fi acuzați de luare de mită și că acest lucru ar impieta bunul mers al procesului. DNA a inventat această scrisoare pentru a crea o atmosferă în jurul speței. Mă mir cum judecătorii vrânceni nu reacționează, acceptând să asiste la jocul

procurorilor și să fie acuzați la grămadă că fac diverse combinații” ne-a declarat un alt avocat din dosar, care a preferat însă să nu-și dea numele” (Ziarul de Vrancea 19.03.2008).

„Judecătorea Luminița Duță este magistratul care a admis excepția prin care dosarul „lotul Opreșan” a fost trimis la Parchet pentru refacerea urmăririi penale. Informația a fost scoasă la iveală în urma pledoariei făcute de către procurorul Gabriela Popa la termenul din 18 martie la ÎOCJ în cauza strămutării dosarului lui Opreșan de la Tribunalul Vrancea. Actele premergătoare ar viza presupuse fapte de corupție, mai exact dare de mită și luare de mită”. (România Liberă, 21.03.2008)

„Conform procurorilor de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția Națională Anticorupție – Serviciul Teritorial Galați – DNA efectuează acte premergătoare începerii urmăririi penale împotriva președintelui Tribunalului Vrancea, Adrian Toni Neacșu, și a judecătorei Luminița Duță, de la Secția penală a instanței de fond, care a admis excepția prin care dosarul a fost trimis la Parchet pentru refacerea urmăririi penale. Actele premergătoare ar viza presupuse fapte de corupție, mai exact dare de mită și luare de mită”. (Ziarul de Vrancea. 20.03.2008)

„Procurorul a spus că Opreșan ar fi oferit locuințe unor judecători din zonă și că popularitatea acestuia ar putea afecta judecata imparțială a magistraților. Totodată, procurorul le-a amintit judecătorilor instanței supreme dubla calitate pe care o are Opreșan, de președinte al Consiliului Județean Vrancea și de membru al PSD. Procurorul a invocat ca element de noutate pentru cea de-a doua cerere de strămutare formulată de DNA o plângere penală făcută împotriva președintelui Tribunalului Vrancea”. (Mediafax 19.03.2008)

„În cererea de strămutare, procurorii Direcția Națională Anticorupție au arătat că pe numele președintelui instanței vrâncene, Adrian Neacșu, există un dosar la Serviciul Teritorial Galați în care se cercetează posibilele presiuni pe care acesta le-ar face asupra magistraților vrânceni cu privire la soluționarea dosarului în care Opreșan a fost trimis în judecată de DNA”. (Hotnews, 19.03.2008).

Verificările Inspecției judiciare au evidențiat că prin rechizitoriul nr. 19/P/2005 din 05.06.2006 al Direcției Naționale Anticorupție – Secția de combatere a infracțiunilor

conexe infracțiunilor de corupție, s-a dispus trimiterea în judecată a inculpaților Oprișan Marian, Diaconu Mircea, Costeanu Ion, Teodorescu Valeria, Rusu Liviu Lucian și Iacob Valeriu pentru săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 10 lit. c, art. 17 lit. c și art. 13² din Legea nr. 78/2000 privind prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, precum și art. 248 din Codul penal.

Judecătoria Focșani a admis excepția de necompetență materială a organului de cercetare care a efectuat urmărirea penală, invocată în cauză și a dispus restituirea dosarului la procuror, soluție împotriva căreia s-a declarat recurs, înaintat Tribunalului Vrancea și înregistrat la data de 10.01.2008.

Serviciul Teritorial Galați al Direcției Naționale Anticorupție a solicitat strămutarea cauzei, iar în conținutul cererii adresate Înaltei Curți de Casație și Justiție s-a menționat faptul că mai mulți magistrați de la instanțele din Focșani au primit locuințe de serviciu de la inculpatul Oprișan Marian, președinte al Consiliului Județean Vrancea.

De asemenea, s-a mai arătat că împotriva judecătorului Adrian Toni Neacșu, președintele Tribunalului Vrancea s-a formulat plângere la Serviciul Teritorial Galați din cadrul Direcției Naționale Anticorupție, în care se face vorbire și despre relațiile acestuia cu un ziar local și oameni politici din municipiul Focșani.

S-a mai invocat existența unei scrisori anonime prin care magistrații focșăneni ar fi acuzați de luare de mită, aspect ce ar impieta asupra bunului mers al procesului, precum și faptul că inculpata Teodorescu Valeria este soția fostului președinte al Secției penale a Tribunalului Vrancea, subliniindu-se totodată, că soțul președintei Judecătoriei Focșani este funcționar în cadrul Consiliului județean și își desfășoară activitatea sub coordonarea inculpatului Oprișan Marian.

Prin încheierea nr. 501/18.03.2008, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Secție penală, s-a admis cererea formulată de Direcția Națională Anticorupție și s-a dispus strămutarea judecării recursului în cauza nr. 6811/231/2006, de la Tribunalul Vrancea la Tribunalul Cluj.

Conform art. 55 C.pr.pen., o cerere de strămutare este admisibilă în cazul în care imparțialitatea judecătorilor ar putea fi știrbită datorită împrejurărilor cauzei, dușmăniilor locale sau calității părților, când există pericolul de tulburare a ordinii publice ori când

una dintre părți are o rudă sau un afin până la gradul IV inclusiv, printre judecătorii, procurorii, asistenții judiciari sau grefierii instanței.

Motivele de strămutare invocate de procurorii Direcției Naționale Anticorupție au fost susținute în ședința publică, ulterior fiind preluate de presa scrisă în modalitatea anterior prezentată.

În urma verificărilor efectuate de Inspekția judiciară s-a apreciat că procurorii nu au avut o atitudine neconformă exigențelor funcției și nu au dat dovadă de comportament necorespunzător (cu toate că semnatarul cererii de apărare a reputației sale profesionale și a imparțialității tuturor judecătorilor de la instanțele din Focșani, a arătat că modul în care s-a formulat și s-a susținut cererea de strămutare a depășit cadrul firesc al unei cereri procedurale), întrucât, din adresa nr. 636/25A/12.02.2008 a Curții de Apel Galați rezultă că aspectele invocate de procurorii Direcției Naționale Anticorupție susțin cererea de strămutarea a cauzei la o instanță egală în grad, situată în afara competenței Curții de Apel Galați, motivat de faptul că la Tribunalul Vrancea domnește o situație confuză raportat la legăturile de rudenie dintre magistrați, precum și dintre aceștia și procurori, avocați, polițiști, notari etc., ceea ce face ca în multe cazuri să nu se poată constitui complete de judecată din judecători specializați în drept penal, datorită multiplelor incompatibilități, pe de altă parte reținându-se că mulți dintre magistrații vrânceni au soți, copii, rude care lucrează în serviciile publice descentralizate din subordinea consiliului județean Vrancea, unde președinte este Marian Opreșan, ce se bucură de o imagine favorabilă în rândul colectivității locale și a atribuit locuințe de serviciu sau locuințe sociale unor magistrați vrânceni.

De asemenea, Inspekția judiciară a apreciat că prin conținutul cererii de strămutare și prin susținerea ei în ședința publică s-a urmărit obținerea strămutării cauzei la o altă instanță pentru a nu fi știrbită imparțialitatea judecătorilor, datorită calității părților și mediatizării cauzei, astfel că nu au rezultat elemente care să conducă la concluzia că procurorii au acționat cu rea-credință, respectiv nu au intenționat să dea o interpretare eronată situației de fapt existente, iar invocarea în cuprinsul cererii de strămutare, a unor aspecte referitoare la existența unei plângeri penale în curs de soluționare la Direcția Națională Anticorupție – Serviciul Teritorial Galați, nu încalcă dispozițiile privitoare la

confidențialitatea unei lucrări sau pe cele referitoare la caracterul nepublic al lucrărilor, aspect cu privire la care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a admis că existența unei cauze de natură penală ce privește o persoană care exercită o funcție publică poate constitui o informație de interes public (decizia din 21 octombrie 1993, dată în cauza Baragiola – Switzerland).

În consecință, concluzia verificărilor efectuate de Inspekția judiciară a susținut aspectul că invocarea în cuprinsul cererii de strămutare a existenței unor plângeri penale privind pe domnul judecător Neacșu Toni Adrian, precum și o serie de judecători de la Tribunalul Vrancea și de la Judecătoria Focșani, printre care președintele tribunalului, se încadrează în limitele de publicitate admisibile în cursul urmăririi penale (menționarea acestor aspecte constituind un motiv întemeiat pentru admiterea cererii de strămutare), iar incidența dispozițiilor art.4 din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare instituie o prezumție de imparțialitate și integritate în privința magistraților (presupunând obligația corespunzătoare a parchetului de a lua toate măsurile necesare, în limitele legii, pentru a se asigura că procesul se desfășoară conform normelor de procedură, iar dacă are indicii că imparțialitatea instanței ar putea fi pusă la îndoială, trebuie să uzeze de drepturile sale procesuale), în același timp reținându-se că potrivit art. 6 paragraf. 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului „orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil... de către o instanță independentă și imparțială...”.

Pe de altă parte, Inspekția judiciară a concluzionat că prevederile art.1 paragraf 4 din Constituție și cele ale art.124 paragraf 3, care impun ca toate celelalte autorități publice, inclusiv parchetul, să se abțină de la acte, fapte, gesturi, atitudini, declarații care pot afecta independența instanțelor și a judecătorilor, sau pot ridica suspiciuni cu privire la imparțialitatea acestora, nu pot fi invocate atunci când procurorul își exercită drepturile procedurale, în conformitate cu obligațiile profesionale și în limitele dispozițiilor legale, pentru asigurarea desfășurării în condiții normale a procesului.

Având în vedere verificările efectuate de Inspekția judiciară ulterior obiecțiunilor formulate de domnul judecător Adrian Toni Neacșu, Plenul reține că prin adresa

nr.3123/25.09.2000 a Consiliului Județean Vrancea, semnată de președintele Marian Opreșan (inculpat în dosarul a cărui strămutare s-a solicitat), s-a comunicat Tribunalului Vrancea faptul că i-au fost repartizate un număr de 6 apartamente, urmând ca acestea să fie repartizate „funcționarilor” instanței, procedură pentru realizarea căreia s-a întrunit Comisia pentru analizarea cererilor de atribuire a locuințelor de serviciu din cadrul Tribunalului Vrancea și a Judecătoriei Focșani, care a stabilit criteriile în baza cărora se atribuie apartamentele, precum și numele persoanelor care urmau să le primească.

Astfel, Plenul constată că așa cum s-a reținut în raportul Inspecției judiciare, procurorii din cadrul Direcției Naționale Anticorupție nu au invocat împrejurarea că magistraților (inclusiv domnului Adrian Toni Neacșu) le-au fost repartizate locuințe din fondul locativ de stat, ci faptul că persoana care a semnat ordinul de repartiziție către tribunal a fost inculpatul din dosarul a cărui strămutare se solicita.

Pe de altă parte, Plenul reține faptul că Inspectia judiciară a avut în vedere adresa comunicată Înaltei Curți de Casație și Justiție, de președintele Curții de Apel Galați, conform art.57 cod procedură penală, adresă care conținea constatările oficiale ale Curții de Apel Galați, referitoare la aspectele contestate de judecătorul semnat, vizând situații reținute la momentul formulării cererii de strămutare.

Drept urmare, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii apreciază că modalitatea în care presa scrisă a prezentat aspectele menționate în conținutul cererii de strămutare și susținerile procurorului de ședință ce a reluat conținutul respectivei cereri în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție, este de natură să afecteze reputația profesională a domnului judecător Adrian Toni Neacșu, prin aceea că a indus opiniei publice ideea unei legături directe cu inculpatul Marian Opreșan, respectiv faptul că în schimbul locuinței ce i-a fost atribuită de inculpat, președinte al Consiliului Județean Vrancea, a exercitat presiuni asupra magistraților vrânceni cu privire la dosarul în care acesta are calitatea de inculpat, în virtutea funcției de președinte al instanței investite cu soluționarea cauzei, aspecte nereale întrucât, așa cum s-a arătat, criteriile de atribuire a apartamentelor precum și numele persoanelor îndreptățite să le primească constituie atributul comisiei constituie în acest sens la nivelul Tribunalului Vrancea și Judecătoriei Focșani.

Pe de altă parte, reputația profesională fiind strâns legată de independența și imparțialitatea pe care trebuie să le manifeste fiecare judecător în exercitarea profesiei, Plenul apreciază că maniera tendențioasă în care articolele din mass media au relatat aspectele anterior menționate, respectiv motivele invocate în cuprinsul cererii de strămutare și susținerile procurorului de ședință, a adus atingere atât independenței magistratului, prerogativă ce constă în faptul că nimeni nu se poate imixtiona în activitatea de judecată, cât și imparțialității acestuia, înțeleasă ca fiind acea atitudine nepărtinitoare, de natură să asigure egalitatea de tratament a părților în conștiința magistratului.

Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. 2 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, judecătorul și procurorul care consideră că independența, imparțialitatea sau reputația profesională îi este afectată în orice mod, se poate adresa Consiliului Superior al Magistraturii, care după caz poate dispune verificarea aspectelor semnalate, publicarea rezultatelor acestora, poate sesiza organul competent să decidă asupra măsurilor care se impun sau poate dispune orice altă măsură corespunzătoare, potrivit legii.

Jurisprudența CEDO în domeniul libertății de exprimare, a statuat că se impune presei respectarea unor principii de echitate, astfel încât să nu se aducă atingere reputației și drepturilor celorlalți, iar în ceea ce îi privește pe magistrați, să nu se aducă atingere autorității și imparțialității puterii judecătorești.

În aceeași ordine de idei se rețin și dispozițiile art.30 din Constituția României, potrivit cu care libertatea de exprimare nu poate prejudicia dreptul la imagine.

Cu privire la afirmațiile cuprinse în cererea de strămutare formulată de Direcția Națională Anticorupție, în dosarul nr. 6811/231/2006, Plenul reține că au vizat exclusiv aspecte care ar fi putut constitui motive temeinice pentru admiterea cererii de strămutare, iar modul în care procurorul își exercită drepturile procesuale, inclusiv prin cereri de strămutare, nu poate afecta imparțialitatea judecătorului investit cu soluționarea cauzei.

Referitor la cererea de apărare a imparțialității și independenței Judecătoriei Focșani, Tribunalului Vrancea și instanțelor din Cluj, se reține că în conformitate cu dispozițiile art. 30 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii,

republicată, cu modificările și completările ulterioare, o astfel de solicitare vizează doar judecătorii și procurorii, iar nu instanțele în care aceștia funcționează, reputația imparțialitatea și independența fiind atribuite ale persoanelor și nu ale unei instituții.

Cu privire la cererea formulată de domnul judecător Adrian Toni Neacșu, care în calitate de reprezentant (președinte al Tribunalului Vâlcea), a solicitat apărarea independenței și imparțialității judecătorilor de la Judecătoria Focșani și Tribunalul Vrancea, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii reține faptul că solicitarea vizează, în fapt, Judecătoria Focșani și Tribunalul Vrancea, iar nu judecătorii din cadrul acestor două instanțe, magistrați care de altfel, nu au semnat și nu și-au însușit o astfel de cerere.

Drept urmare, astfel cum s-a arătat, imparțialitatea și independența fiind atribuite ale judecătorilor care funcționează în cadrul unei instanțe, iar nu ale instanței ca instituție, Plenul urmează să respingă cererea formulată în acest sens de domnul judecător Adrian Toni Neacșu, ca președinte al Tribunalului Vâlcea.

Referitor la solicitarea Uniunii Naționale a Judecătorilor din România, vizând afectarea independenței și imparțialității judecătorilor de la instanțele din județul Cluj (cerere în susținerea căreia a fost invocată afirmația inculpatului Marian Opreșan, făcută ulterior admiterii cererii de strămutare formulată de Direcției Naționale Anticorupție, și publicată de ziarul România liberă sub următorul conținut: „Eu în principiu am încredere în toți magistrații din țară, însă parcă nici să accept că voi judecat la instanța unde activează nevasta procurorului Țuluș, nu-mi prea vine”), Plenul Consiliului Superior al Magistraturii apreciază că afirmațiile respective nu pot afecta independența și imparțialitatea magistraților clujeni, în condițiile în care nu conțin acuze la adresa acestora și nu au fost făcute de numitul Marian Opreșan în calitatea sa de reprezentant al autorităților locale, anume președinte al Consiliului județean Vâlcea, ci în calitate de inculpat într-un dosar penal aflat în curs de soluționare, mai mult, acesta precizând că are încredere în toți magistrații din țară.

Pe de altă parte, Plenul reține că cererea nu a fost însușită de magistrații în numele cărora a fost formulată, motive pentru care urmează să respingă solicitarea Uniunii Naționale a Judecătorilor din România.

Față de cele expuse anterior,

În temeiul art.30 alin.(1) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin vot direct și secret, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți,

PLENUL CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII HOTĂRĂȘTE

Art.1 Admiterea cererii de apărare a independenței, imparțialității și reputației profesionale formulate de domnul judecător ADRIAN TONI NEACȘU, președinte al Tribunalului Vrancea.

Art.2 Respingerea cererilor formulate de domnul judecător Adrian Toni Neacșu, președinte al Tribunalului Vrancea și de Uniunea Națională a Judecătorilor din România cu privire la apărarea independenței, imparțialității și reputației profesionale a Judecătoriei Focșani și Tribunalului Vrancea, ca autorități judecătorești constituționale.

Art.3 Respingerea cererilor formulate de domnul judecător Adrian Toni Neacșu, președinte al Tribunalului Vrancea și de Uniunea Națională a Judecătorilor din România, cu privire la apărarea independenței și imparțialității judecătorilor de la Judecătoria Focșani, Tribunalul Vrancea și instanțele din județul Cluj.

Art.4 Prezenta hotărâre se comunică Inspecției judiciare și Direcției resurse umane și organizare în vederea punerii în aplicare.

Dată în București, la data de 25 Septembrie 2008

Președinte,
Judecător Lidia BĂRBULESCU